

Hannie van Genderen
Schematherapie Opleidingen

25-uurs cursus

SCHEMATHERAPIE BASIS

2009U-BA

DRAAIBOEK

Utrecht, september 2020

Van Genderen Opleidingen BV
Eburonenweg 42
6224 HX Maastricht

www.schematherapieopleidingen.nl
info@schematherapieopleidingen.nl

INHOUDSOPGAVE

1. Opleiders	3
2. Cursuslocatie	3
3. Cursusprogramma	4
4. Algemene informatie	5
5. Doelgroep	6
6. Accreditatie cursus	6
7. Absentie	6
8. Overige cursussen en workshops	7
9. Bijeenkomst 1	10
Bijeenkomst 2	12
Bijeenkomst 3	14
Bijeenkomst 4	16

www.schematherapieopleidingen.nl

De slides, de bijlagen, de vragenlijsten en de artikelen, die bij deze cursus horen, kunt u downloaden via de website www.schematherapieopleidingen.nl

Ga in het menu naar het tabblad 'Cursisten'.

Vervolgens klikt u op 'Schematherapie Basis 25 uur'.

Let erop, dat u de bestanden zult moeten downloaden om ze te kunnen gebruiken!

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van H. van Genderen.

Voor het overnemen van (een) gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16 Auteurswet 1912) dient men zich te wenden tot H. van Genderen.

1. Opleiders

Mw. Drs. H. van Genderen (Hannie) – Coördinatie

Klinisch psycholoog, psychotherapeut, supervisor/leertherapeut/opleider VGcT, de Vereniging voor Schematherapie, ISST Individual and Group. Geeft individuele en groepstherapie aan volwassenen met persoonlijkheidsstoornissen. Praktijk voor Klinische Psychologie van Genderen.

info@schematherapieopleidingen.nl

Dhr. Drs. R. van der Wijngaart (Remco) - Docent

Psychotherapeut, GZ-psycholoog en supervisor/leertherapeut/opleider VGcT, Internationale Vereniging voor Schematherapie (ISST) en de Nederlandse Vereniging voor Schematherapie (VSt). Geeft individuele therapie aan volwassenen in eigen praktijk Perspectief, Psychotherapie Maastricht. Vice President van de ISST (2016-2018).

remcovanderwijngaart@gmail.com

Mw. Drs. H. Bögels (Hélène) – Docent

Klinisch psycholoog/psychotherapeut, supervisor in schematherapie (VSt), ISST, cognitieve gedragstherapie (VGcT) en groepspsychotherapie (NVGP) en EMDR practitioner (VEN). Zij heeft ervaring met schematherapie voor de cluster B en C persoonlijkheidsstoornissen (individueel en in groepen).

hbogels@psychotherapiedenbosch.nl

2. Cursusplaats

Vergadercentrum
Vredenburg 19
3511 BB Utrecht
T (030) 2310068

3. Cursusprogramma

Onderwerp	Datum	Docent
Cursusdag 1 Inleiding ST bij persoonlijkheidsstoornissen	02-09-2020	Drs. R. van der Wijngaart Drs. H. Bögels
Cursusdag 2 Modi herkennen Relatie schema's en modi Hanteren in de therapeutische relatie	30-09-2020	Drs. R. van der Wijngaart Drs. H. Bögels
Cursusdag 3 Cognitieve interventies Experiëntiële technieken	28-10-2020	Drs. R. van der Wijngaart Drs. H. Bögels
Cursusdag 4 Modi Borderline Persoonlijkheidsstoornis herkennen en veranderen Gedragsverandering	25-11-2020	Drs. R. van der Wijngaart Drs. H. Bögels

4. Algemene informatie

WAT IS SCHEMATHERAPIE?

Schematherapie gaat ervan uit dat ieder mens in zijn jeugd schema's vormt over de werkelijkheid. Een schema is een kennisstructuur, die zich uit in bepaalde gedragingen, gevoelens en gedachten. Een schema is niet rechtstreeks waarneembaar voor de patiënt en de therapeut, maar kan afgeleid worden uit zijn/haar huidige gedragingen, gedachten en gevoelens plus herinneringen aan gebeurtenissen uit de jeugd. Iedereen vormt schema's over zichzelf, anderen en de wereld, maar bij patiënten met een persoonlijkheidsstoornis zijn deze schema's extreem, eenzijdig en niet makkelijk vatbaar voor verandering.

Disfunctionele schema's ontstaan door een wisselwerking tussen tekorten in de opvoeding (al of niet in combinatie met traumatische gebeurtenissen, zoals het verlies van een ouder of seksueel misbruik), het temperament van het kind, biologische factoren en sociale factoren. Disfunctionele schema's worden zichtbaar als iemand in een situatie terecht komt die lijkt op vroeger. Op dat moment worden zijn/haar schema's geactiveerd. Dit kan leiden tot een verkeerde interpretatie van de situatie en heftige gevoelens. Young beschrijft achttien verschillende schema's en drie copingstrategieën. Wanneer verschillende schema's en copingstrategieën op hetzelfde moment actief worden, wordt de toestand waarin de patiënt zich dan bevindt ook wel een modus genoemd. Schematherapie richt zich op het veranderen van disfunctionele schema's/ modi in meer flexibele en minder extreme schema's/ modi, en het ontwikkelen van adequate copingstrategieën, zodat de patiënt een positiever beeld van zichzelf en anderen kan ontwikkelen en een meer genuanceerd beeld van de wereld krijgt.

Schematherapie is ontwikkeld toen bleek dat Cognitieve Gedragstherapie niet toereikend was voor de verandering van persoonlijkheidsstoornissen. Schematherapie integreert cognitieve-, gedragsmatige- en experiëntiële technieken zodanig dat er wel verandering van de persoonlijkheid mogelijk is. Door deze technieken alle drie in te zetten beïnvloedt de therapeut de patiënte via drie kanalen, namelijk voelen (experiëntiël), denken (cognitief) en doen (gedragsmatig). Naast deze drie kanalen zijn er vier foci in de therapie te onderscheiden: Het leven buiten de therapie, de gebeurtenissen in de therapie (met name de therapeutische relatie), de ervaringen uit het verleden en de toekomst.

BASISCURSUS SCHEMATHERAPIE

De Basiscursus van 25 uur omvat o.a. de volgende onderdelen:

- Assessment (opsporen schema's, copingstrategieën en modi)
- Maken van een casusconceptualisatie
- Psycho-educatie geven over wat basisbehoeften zijn en hoe schema's ontstaan als die basisbehoeften niet vervuld zijn in de jeugd
- Specifieke cognitieve technieken
- Experiëntiële technieken (psychodrama, imaginatie en twee- of meerstoelentechniek)
- Interpersoonlijke technieken (limited re-parenting, empathische confrontatie, grenzen stellen)
- Het aanleren van nieuw functioneel gedrag en leren hoe je je basisbehoeften op een gezonde manier kunt vervullen (rollenspel, vaardigheden trainen en experimenten)

Het accent in deze cursus ligt op het aanleren van vaardigheden om een casusconceptualisatie te maken. Zowel de schema's, copingstrategieën als de modi worden in een model inzichtelijk gemaakt. Verder worden vooral de experiëntiële technieken bij de behandeling van patiënten met cluster C problematiek en de Borderline persoonlijkheidsstoornis behandeld.

Persoonlijke informatie over cursisten of patiënten van cursisten wordt uitsluitend gedeeld met de docenten en zal vertrouwelijk behandeld worden.

TOETS

De toets bestaat uit het maken van een casusconceptualisatie van een van je patiënten aan de hand van het casusconceptualisatieformulier en het casusconceptualisatie model.

5. Doelgroep

Hulpverleners die werken met cliënten met persoonlijkheidsstoornissen en/of hardnekkige stemmings- en angststoornissen.

De cursus schematherapie richt zich in eerste instantie op hulpverleners met een BIG-registratie als GZ-psycholoog, Orthopedagoog Generalist, Psychotherapeut, Klinisch Psycholoog of Psychiater. Ook leden van specialistische verenigingen of vaktherapeuten (RVB), die werken met cliënten met persoonlijkheidsstoornissen en/of hardnekkige klachten, kunnen deelnemen aan deze cursussen. Ook degenen die in opleiding zijn tot deze registraties kunnen deelnemen. Een voorwaarde voor deelname is het hebben van enige kennis en vaardigheden van cognitieve gedragstherapie.

Anderen (bv. basispsychologen, (ortho)pedagogen en HBO-ers met een andere opleiding dan vaktherapeut) mogen alleen deelnemen als zij werkzaam zijn in een team waar schematherapie gegeven wordt en zij nauw samenwerken met geregistreerde schematherapeuten.

Voor de precieze formulering zie www.schematherapie.nl onderdeel reglement cursussen.

6. Accreditatie cursus

Voor deze cursus wordt erkenning door de VGCT als vervolgcursus aangevraagd. Erkenning is inmiddels al vaker toegekend voor vorige cursussen. Voor degenen die lid willen worden van de VGCT is het gevolgd hebben van een basiscursus cognitieve gedragstherapie van 100 uur een voorwaarde.

De cursus is geaccrediteerd door de Vereniging voor Schematherapie, de FGzPt in het kader van de herregistratie regeling voor Klinisch Psychologen, NVvP, en de SRVB (vaktherapeuten).

7. Absentie

Wanneer je een dag niet aanwezig kan zijn kan je je afmelden bij de docent of via het Secretariaat:

Christel van Mil
+31 622702138
info@schematherapieopleidingen.nl

Gedurende de cursussen van 4 dagen (25 uur) mag maximaal 1 dag gemist worden, die zal moeten worden ingehaald tijdens een volgende cursus.

De kosten voor een inhaaldag of een vervangende opdracht bedragen € 50,-

8. Overige cursussen en workshops

Er is een uitgebreid aanbod van vervolgcursussen en workshops voor verschillende doelgroepen. Om deze cursussen en workshops te volgen dien je minimaal een basiscursus schematherapie van 25 uur gevolgd te hebben.

25 uur Cursus Schematherapie voor Gevorderden

Na de basiscursus is het sterk aan te bevelen om via supervisie en intervisie meer ervaring op te doen met de behandeling van lichtere tot middelzware patiënten. Daarna kan een cursus schematherapie voor gevorderden (25 uur) gevolgd worden. In deze cursus ligt het accent op zwaardere problematiek en kunnen alle persoonlijkheidsstoornis aan de orde komen. In deze cursus is veel ruimte voor de inbreng van problematiek van eigen patiënten en de knelpunten, die de cursist ervaart, bij het toepassen van de verschillende technieken.

25 uur Cursus Schematherapie voor Cluster C

Patiënten met een Cluster C persoonlijkheidsstoornis lijken makkelijker te behandelen, omdat zij minder vaak in crisis raken, maar hun hardnekkige vermijdende en controlerende copingstrategieën zijn tamelijk moeilijk te doorbreken. Ook patiënten met hardnekkige angst- en stemmingsstoornissen hebben nogal eens (trekken van) een ontwijkende-, afhankelijke- of een dwangmatige persoonlijkheidsstoornis waardoor hun klachten onvoldoende verbeteren door de reguliere behandelmethodes.

Recent zijn een aantal modusmodellen voor cluster C ontwikkeld door Arnoud Arntz en anderen en zijn meer specifieke behandeltechnieken ontwikkeld om deze problematiek te behandelen.

25 uur Cursus Schematherapie in Groepen

Veel patiënten lijken nog meer te profiteren van groepstherapie dan van de toch al zo succesvolle individuele schematherapie. Het meeste onderzoek is gedaan naar de effectiviteit bij patiënten met BPS, maar inmiddels is ook al veel ervaring opgedaan met cluster C problematiek. Schematherapie in groepen (STG) is een integratieve vorm van groepstherapie, die aspecten van directieve groepstherapie combineert met aspecten van psychodynamische groepen. In STG wordt veel gebruik gemaakt van experimentele technieken. In de cursus zal hier veel aandacht aan besteed worden.

ADOLESCENTEN

25 uur Schematherapie Gevorderd voor Adolescenten

Dit is een cursus voor gevorderden, dus voor deelnemers, die al een basiscursus schematherapie (voor adolescenten of volwassenen) hebben gevolgd en enige ervaring met schematherapie hebben opgedaan. In deze cursus komt de toepassing van de schematherapie met betrekking tot specifieke adolescenten-thema's aan de orde

25 uur Schematherapie in Groepen voor Adolescenten

Schematherapie in groepen (STG) is een interactieve vorm van groepstherapie, die aspecten van directieve groepstherapie combineert met aspecten van de psychodynamische groepen. In STG wordt veel gebruik gemaakt van experimentele technieken. De inhoud van de cursus is gebaseerd op jarenlang ervaring van de Riagg Maastricht (afdeling kind en jeugd) en de resultaten van het onderzoek van Farrell, Shaw & Webber.

Ouderschematherapie (2 dagen)

Ouderschematherapie is erop gericht om ouders te steunen om zoveel mogelijk vanuit hun gezonde oudermodus te reageren op modi van het kind. De modusinteractiecirkel geeft helderheid hoe modi van het kind en van de ouder elkaar triggeren. Er wordt ingegaan op de behoeften van ouders zelf, die in het verleden en vaak nu nog steeds niet bevredigd werden en gekeken hoe ouders kunnen omgaan met modi van het kind en de behoeften van het kind.

Modusgerichte speltherapie (1 dag)

Schematherapie gebruikt het spel van het kind om met de verschillende modi te experimenteren en bepaalde patronen te veranderen. In de modusgerichte schematherapie is de therapeut actief gericht op het contact maken het kwetsbare kind in het kind zelf, biedt alternatieven voor disfunctionele coping modi en versterkt de gezonde kanten in het kind. De technieken van de schematherapie worden op spelniveau gebruikt (limited reparenting, imaginatie met rescripting, experimenteren met verschillende modi).

WORKSHOPS

Schematherapie Supervisoren (2 dagen)

Per 1 mei 2016 is het voor aanstaande supervisoren van de Vereniging voor Schematherapie verplicht een tweedaagse supervisorencursus te volgen. Ook voor schematherapeuten, die al langer supervisor zijn, is deze cursus interessant om de supervisie-vaardigheden te verdiepen. In deze cursus wordt de cursist vertrouwd gemaakt met de state-of-the-art op het gebied van supervisie geven, de taken en verantwoordelijkheden van effectief supervisorschap en het competentiegerichte superviseren van schematherapeuten.

Workshop 'Imaginaire Rescripting' (2 dagen)

Imaginaire rescripting wordt over het algemeen gezien als een van de meest effectieve technieken binnen de schematherapie. Toch is het vaak niet eenvoudig om deze techniek toe te passen. Zo worden therapeuten regelmatig geconfronteerd met uitdagende situaties waarin de patiënt bijvoorbeeld zegt 'Ik heb geen herinneringen uit mijn kindertijd' of 'Ik wil niet die oude herinneringen ophalen, waarom zou dat helpen?'. Verder zijn patiënten in hun jeugd vaak zo beschadigd dat de herinneringen aan hun jeugd erg emotioneel beladen zijn. Therapeuten voelen zich daardoor geremd om met imaginatie beelden uit dat belaste verleden op te halen uit angst voor decompensatie.

Workshop 'Meerstoelelentechniek' (2 dagen)

Het is bekend dat de stoelentechniek een belangrijk werkzaam element is binnen schematherapie, omdat het de schema's verandert op belevingsniveau. In de praktijk blijkt het echter vaak toch moeilijk om deze techniek toe te passen. Sommige therapeuten voelen zich onervaren in het toepassen van deze techniek, omdat het niet hun gebruikelijke manier van werken is. Daarnaast zijn er in de praktijk diverse uitdagende situaties die nog niet behandeld zijn in eerdere cursussen.

Workshop hanteren van boze modi in schematherapie (2 dagen)

Doelstelling van deze workshop is het beter in staat zijn met boosheid in de therapeutische relatie om te gaan.

In deze cursus leren de cursisten op de eerste plaats om goed te differentiëren tussen de verschillende vormen van boosheid. De leidende vraag daarbij is "vanuit welke modus toont de patiënt de boosheid?". De cursisten zullen in twee dagen leren om boze modi beter te hanteren met gebruik van specifieke methoden en technieken.

Specialistische workshop 'Chronische Depressie' (1 dag).

Hoewel CGT een bewezen effectieve behandeling is van depressie is slechts 40-50% van de patiënten klachtenvrij na een eerste behandeling. Bovendien ontwikkelt 5-20% van deze populatie een chronische vorm van depressie die therapieresistent lijkt te zijn. Deelnemers leren in deze workshop hoe ze een chronische depressie kunnen conceptualiseren in termen van schema's en modi. Daarnaast leren ze hoe ze specifieke methoden en technieken uit de schematherapie kunnen toepassen in de behandeling van chronisch depressieve klachten. De dag zit vol, soms speelse, oefeningen om veel ervaring op de te doen en tegelijkertijd niet 'besmet' te raken met de depressieve klachten waarover gesproken wordt."

Workshop 'Narcistische persoonlijkheidsstoornis'

Narcisme is in onze samenleving wijdverbreid, maar mensen met narcistische problematiek hebben niet zo vaak een hulpvraag. De behandeling wordt bemoeilijkt door het egocentrische en arrogante gedrag waar narcisten om bekend staan, alsmede de woedebuien, die optreden als de patiënt zich tekortgedaan of gefrustreerd voelt. Hierdoor eindigen veel behandelingen voortijdig, al dan niet door toedoen van de therapeut. Deze workshop heeft als doel de specifieke problemen bij de behandeling van NPS beter te leren hanteren. Onderwerpen zijn o.a.

- De dynamiek van narcisme goed begrijpen
- Valkuilen in het hanteren van de therapeutische relatie herkennen en hanteren
- Technieken aanpassen om effectiviteit van de behandeling te vergroten.

Workshop 'Gezonde volwassene' (1 dag)

In de literatuur en het onderwijs over schematherapie is lange tijd met name de nadruk gelegd op het bewerken van de disfunctionele ouder- en copingmodi en het valideren van de behoeften van het Kwetsbare Kind-deel van patiënten. Hoewel het versterken van de Gezonde Volwassene wel genoemd werd als uiteindelijk doel van de behandeling, was er weinig specifieke aandacht voor deze modus. Er wordt veelal onvoldoende uitgelegd wat 'De Gezonde Volwassene' van de patiënt precies is, wat die modus precies doet, hoe de patiënt kan leren contact te leggen met dit deel van zichzelf en hoe dit gezonde deel versterkt kan worden in therapie.

Deze workshop richt zich op het herkennen, versterken en inzetten van de Gezonde Volwassene.

Workshop 'Complexe casussen' (1 dag)

Veel deelnemers aan onze cursussen hebben aangegeven dat zij behoefte hebben aan terugkomdagen of masterclasses om complexe casussen te bespreken en nieuwe manieren te ontdekken om met deze problemen om te gaan. Daarom starten we dit jaar met een aantal masterclasses voor casussen van volwassen patiënten gegeven door Hannie van Genderen en Remco van der Wijngaart. Alle deelnemers worden verzocht voor aanvang een casus op te sturen waar zij vragen over hebben.

Voor actuele informatie over alle cursussen zie www.schematherapieopleidingen.nl

Voor meer informatie over schematherapie kijk op www.schematherapie.nl en volg de LinkedIngroep van de Vereniging voor Schematherapie

Voor internationale contacten en informatie zie www.SchemaTherapySociety.com

9. Bijeenkomsten

Dag 1 Theorie, schema's & copingstijlen Casusconceptualisatie Limited Reparenting: zorg & richting geven	Datum: 02-09-2020 Tijd: 09.45 – 16.50 uur Docent: Remco van der Wijngaart Hélène Bögels
---	--

Vorbereiding Dag 1: <u>Lezen:</u> Zie literatuurlijst voor deze bijeenkomst <u>Bekijken (Indien de beschikking hierover):</u> USB/streaming 'Schematherapie, stap voor stap' <ul style="list-style-type: none">
• 1. Eerste sessie, kennismaken, uitleg ST en exploratie
• 2. Exploratie schema's <u>Oefenen:</u> <u>Maken:</u> <ul style="list-style-type: none">
• Vul de schemavragenlijst Young Schema Questionnair (YSQ) in voor jezelf
• Kies een cliënt uit met persoonlijkheidsproblematiek die kan dienen als oefencasus gedurende de cursus.
• Vul alle informatie die je al hebt verzameld over deze oefencasus in op het casusconceptualisatieformulier
---

09.45 - 10.15   Voorstellen, inventariseren leerdoelen, cursusprogramma en dagagenda

Theorie & concepten

10.15 - 11.00   Inleiding op theorie ST:
Basisbehoeften, schema's en coping stijlen

11.00 - 11.10   *Koffie/thee pauze*

11.10 - 11.35   Oefening toepassen van besproken concepten bij film Shine

Opsporen schema's

11.35 - 12.00   Opsporen schema's met plenaire demonstratie neerwaartse pijltechniek
12.00 - 12.30   Diagnostische imaginatie plenair

12.30 - 13.00   *Lunch*

Vragenlijsten

13.00 - 13.30   Vragenlijsten Young Schema Questionnair (YSQ) en Coping vragenlijst

Casusconceptualisatie formulier en model

13.30 - 13.45   Plenaire bespreking casusconceptualisatie formulier en model
13.45 - 14.15   Oefenen in tweetallen in vormen van bolletjesmodel (schema's)
14.15 - 14.30   Nabespreking oefening

14.30 - 14.40   *Koffie/thee pauze*

Limited Reparenting

14.40 - 14.50   Limited Reparenting: inleiding
14.50 - 15.00   Bieden van extra zorg-inleiding
15.00 - 15.30   Demonstratie bieden van extra zorg bij Limited Reparenting
15.30 - 15.45   Richting geven: inleiding
15.45 - 16.15   Oefenen in tweetallen met casus 'Uitkering aanvragen'

16.15 - 16.30
16.30 - 16.50

Nabespreking oefening
Evaluatie van de dag en bespreken huiswerk Dag 2

Huiswerk voor de volgende bijeenkomst:

Lezen: Zie literatuurlijst voor deze bijeenkomst

Bekijken indien mogelijk: USB 'Schematherapie, stap voor stap' Oefeningen:

- 4. Oefening 1 en 2 'Herkennen schema's': Schrijf op hoe jij dit zou doen
- 6. Vragenlijsten terugkoppelen

Oefenen:

- Oefen de diagnostische imaginatie bij je oefencasus

Maken:

- Start met het invullen van het casusconceptualisatieformulier bij je oefencasus

Dag 2 Schemamodi Limited Reparenting: <ul style="list-style-type: none"> • empathische confrontatie • grenzen stellen Schema interacties cliënt-therapeut	Datum: 30-09-2020 Tijd: 09.45 – 16.50 uur Docent: Remco van der Wijngaart Hélène Bögels
---	--

Vorbereiding Dag 2: <u>Lezen:</u> <u>Zie literatuurlijst voor deze bijeenkomst</u> <u>Bekijken indien mogelijk:</u> USB 'Schematherapie, stap voor stap' Oefeningen: <ul style="list-style-type: none"> • 4. Oefening 1 en 2 'Herkennen schema's': Schrijf op hoe jij dit zou doen • 6. Vragenlijsten terugkoppelen <u>Oefenen:</u> <ul style="list-style-type: none"> • Oefen de diagnostische imaginatie bij je oefencasus <u>Maken:</u> <ul style="list-style-type: none"> • Start met het invullen van het casusconceptualisatieformulier bij je oefencasus
--

09.45 - 10.15 Ervaringen naar aanleiding van Dag 1

Schema modi

10.15 - 11.00 Inleiding, soorten modi en 'raad-de-modus-spel'

11.00 - 11.10 *Koffie/thee pauze*

11.10 - 11.45 Variaties van modi, raad-de-modus-spel aan de hand van dvd-scenes

11.45 - 12.15 Oefenen in tweetallen met het maken van een modusmodel van cliënt

12.15 - 12.30 Nabespreking met uitleg over gebruik SMI

12.30 - 13.00 *Lunch*

Empathische Confrontatie

13.00 - 13.10 Inleiding

13.10 - 13.30 Demonstratie empathische confrontatie

13.30 - 14.00 Oefenen in tweetallen

14.00 - 14.15 Nabespreking

14.15 - 14.25 *Koffie/thee pauze*

Grenzen stellen

14.25 - 14.40 Inleiding

14.40 - 15.00 Demonstratie

15.00 - 15.30 Oefenen in tweetallen

15.30 - 15.45 Nabespreking

Schema interacties

15.45 - 16.00 Inleiding

16.00 - 16.30 In kleine groepjes interacties bespreken schema's/modi T en K

16.30 - 16.35 Nabespreking oefening

16.35 - 16.45 **UITLEG CASUSCONCEPTUALISATIE ALS TOETS IN DEZE CURSUS**

16.45 - 16.50 Evaluatie van de dag en bespreken huiswerk Dag 3

Huiswerk voor de volgende bijeenkomst:

Lezen: Zie literatuurlijst voor deze bijeenkomst

Bekijken indien mogelijk: USB 'Schematherapie Stap voor stap':

- 9. Introduceren modi
- 11. Terugkoppelen van modusmodel
- 13. Raad de modus-spel
- 15. Oefening herkennen modi: schrijf tijdens het bekijken op welke modus je ziet en waarom je denkt dat dit de modus is die je gekozen hebt.
- 24. Grenzen stellen oefening
- 25.1 Oefening slecht werkende schema combinaties. Schrijf op welke schema's je geactiveerd ziet worden bij zowel de client als de therapeut
- 25.2 Oefening slecht werkende modi combinaties. Schrijf op welke modi je geactiveerd ziet worden bij zowel de client als de therapeut

Oefenen:

- Leren herkennen van modi bij je cliënten
- Toepassen van de empathische confrontatie (en grenzen stellen indien van toepassing) bij je oefencasus of andere cliënt

Maken:

- Onderzoek welke schema/modi interacties er plaatsvinden tussen jou en je oefencasus
- Maak een schemadagboek over een **eigen schema** naar aanleiding van een recente situatie
- Maak je casusconceptualisatie van je oefencasus

Vorbereiden:

Omschrijf (kort) een traumatische gebeurtenis van de jeugd van je oefencasus (indien ontbekend: een andere casus van een patient die iets traumatisch heeft meegemaakt in zijn jeugd).

Dag 3 Starten schematherapie Cognitieve technieken Imaginatie met Rescripting Meerstoelentechniek	Datum: 28-10-2020 Tijd: 09.45 – 16.50 uur Docent: Remco van der Wijngaart Hélène Bögels
--	--

<p>Vorbereiding Dag 3: <u>Lezen:</u> Zie literatuurlijst voor deze bijeenkomst <u>Bekijken:</u> Indien mogelijk_USB 'Schematherapie Stap voor stap':</p> <ul style="list-style-type: none"> • 9. Introduceren modi • 11. Terugkoppelen van modusmodel • 13. Raad de modus-spel • 15. Oefening herkennen modi: schrijf tijdens het bekijken op welke modus je ziet en waarom je denkt dat dit de modus is die je gekozen hebt. • 24. Grenzen stellen oefening • 25.1 Oefening slecht werkende schema combinaties. Schrijf op welke schema's je geactiveerd ziet worden bij zowel de client als de therapeut • 25.2 Oefening slecht werkende modi combinaties. Schrijf op welke modi je geactiveerd ziet worden bij zowel de client als de therapeut <p><u>Oefenen:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Leren herkennen van modi bij je cliënten • Toepassen van de empathische confrontatie (en grenzen stellen indien van toepassing) bij je oefencasus of andere cliënt <p><u>Maken:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Onderzoek welke schema/modi interacties er plaatsvinden tussen jou en je oefencasus • Maak een schemadagboek over een eigen schema naar aanleiding van een recente situatie • Maak je casusconceptualisatie van je oefencasus <p><u>Vorbereiden:</u> Omschrijf (kort) een traumatische gebeurtenis van de jeugd van je oefencasus (indien onbekend: een andere casus van een patient die iets traumatisch heeft meegemaakt in zijn jeugd).</p>

09.45 - 10.05   Ervaringen naar aanleiding van Dag 2

Behandeling

10.05 - 10.30   Van casus conceptualisatie naar behandelplan:
Fasen in schematherapie, methoden en technieken, window of tolerance

Cognitieve technieken

10.30 - 10.50   Inleiding Cognitieve technieken

10.50 - 11.00   *Koffie/thee pauze*

11.00 - 11.15   Demonstratie Cognitieve Cirkel

Imaginaire rescripting

11.15 - 11.30   Inleiding
Doel, onderwerpen en thema's, werkwijze, verschillen met EMDR en
Imaginaire exposure

11.30 - 11.45   Demonstratie Imaginatie met rescripting

11.45 - 12.15   Oefenen in tweetallen met Imaginatie met rescripting

12.15 - 12.30   Nabespreking oefening

12.30 - 13.00   Lunch

Historisch Rollenspel (psychodrama)

13.00 - 13.15   Inleiding
Doel, onderwerpen en thema's waarbij historisch rollenspel gebruikt kan
worden

13.15 - 13.45   Demonstratie

13.45 - 14.15   Oefenen in tweetallen

14.15 - 14.30   Nabespreking

14.30 - 14.40 Koffie/thee

Stoelentechniek

14.40 - 15.00   Inleiding
Rationale, werkwijze, onderwerpen en thema's waarbij stoelentechniek
gebruikt kan worden

15.00 - 15.30   Demonstratie stoelentechniek bij een veeleisende oudermodus

15.30 - 16.00   Oefenen in tweetallen

16.00 - 16.15   Nabespreking

16.15 - 16.30   In dezelfde tweetallen een audioflashcard maken naar aanleiding van de
oefening.

16.30 - 16.40   Nabespreken

16.40 - 16.50   Evaluatie van de dag en bespreken huiswerk Dag 4

Huiswerk voor de volgende bijeenkomst:

Lezen: Zie literatuurlijst voor deze bijeenkomst

Bekijken: Indien mogelijk: USB 'Schematherapie Stap voor stap'

- scene 32 'Cognitieve Cirkel'
- scene 34 'Imaginatie met rescripting begin therapie'
- scene 27 'Historisch Rollenspel begin therapie'

Oefenen:

- Maak een cognitief dagboek bij je client naar aanleiding van een triggersituatie
- Oefen zoveel mogelijk met de experiëntiële technieken van Dag 3: imaginatie met rescripting, stoelentechniek, historisch rollenspel.

Maken:

- Vul het casusconceptualisatieformulier en maak een modusmodel van een client en stuur die naar de docent, **uiterlijk een week (maar bij voorkeur**

eerder) voor Dag 4. Stuur het casusconceptualisatieformulier op als Word bestand met als bestandsnaam jouw eigen naam. Het modusmodel kan opgestuurd worden in het format naar eigen keuze (foto, scan, word-bestand, PDF)

Dag 4 Toepassen van de concepten, limited reparenting en technieken bij de Borderline Persoonlijkheidsstoornis	Datum: 25-11-2020 Tijd: 09.45 – 16.50 uur Docent: Remco van der Wijngaart Hélène Bögels
---	--

<p>Vorbereiding Dag 4:</p> <p><u>Lezen:</u> Zie literatuurlijst voor deze bijeenkomst</p> <p><u>Bekijken:</u> Indien mogelijk: USB 'Schematherapie Stap voor stap'</p> <ul style="list-style-type: none"> • scene 32 'Cognitieve Cirkel' • scene 34 'Imaginatie met rescripting begin therapie' • scene 27 'Historisch Rollenspel begin therapie' <p><u>Oefenen:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Maak een cognitief dagboek bij je client naar aanleiding van een triggersituatie • Oefen zoveel mogelijk met de experiëntiële technieken van Dag 3: imaginatie met rescripting, stoelentechniek, historisch rollenspel. <p><u>Maken:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Vul het casusconceptualisatieformulier en maak een modusmodel van een client en stuur die naar de docent, uiterlijk een week (maar bij voorkeur eerder) voor Dag 4. Stuur het casusconceptualisatieformulier op als Word bestand met als bestandsnaam jouw eigen naam. Het modusmodel kan opgestuurd worden in het format naar eigen keuze (foto, scan, word-bestand, PDF)
--

09.45 - 10.10   Ervaringen naar aanleiding van Dag 3

Werken met modi

10.10 - 10.20   Modusmodel Borderline Persoonlijkheidsstoornis

Beschermer

10.20 - 10.30   Inleiding

10.30 - 10.50   Demonstratie

10.50 - 11.00   *Koffie/thee pauze*

11.00 - 11.20   Oefenen in tweetallen

Identificeren en benoemen van de Onthechte beschermer, stoelentechniek met onderhandelen over de voor en nadelen van de beschermer.

11.20 - 11.30   Nabespreking

Straffende Oudermodus

11.30 - 11.40   Inleiding

Kenmerken van de Straffende Oudermodus, verschillen met stoelentechniek bij Beschermer

11.40 - 12.00   Demonstratie

12.00 - 12.20   Oefenen

12.20 - 12.30   Nabespreking

12.30 - 13.00   Lunch

Bespreken werkstukken

13.00 - 13.15   Bespreken van de meest voorkomende feedback, beantwoorden eventuele vragen

Boze Kind

13.15 - 13.30   Inleiding

13.30 - 14.15   Demonstratie

14.15 - 14.25 *Koffie/thee pauze*

Fasen en structuur therapie en therapie sessie

14.25 - 14.45 Inleiding op opbouw en structuur van therapie en sessies

Gedrag patronen doorbreken

14.45 - 15.05 Gezonde Volwassene

15.05 - 15.20 Gedrag patronen doorbreken

Imaginatie met rescripting toekomstige situaties

15.20 - 15.30 Inleiding

15.30 - 15.45 Demonstratie

15.45 - 16.10 Oefenen

16.10 - 16.20 Nabespreking

16.20 - 16.30 Invullen evaluatieformulieren

Eindevaluatie

16.30 - 16.50 Evaluatie van de cursus in zijn geheel, certificeringsroute en mogelijke vervolgcursussen, uitdelen van certificaten.